

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 14.

Lýsingaprisur fyri petittreglu: 30 oyr. á forsiðuni,
20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við størri lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Mikudagin 17. apríl 1940.

Kostar kr. 1.50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsum, brævasvarstøðum
og skrivstovuni. Telf. 142.

14. árg.

Hersettir,

**men eingin grund til at óttast
fyri svølti, fíggjarligum og
samfelagsligum koll-
veltingum.**

**Danski peningurin verður í
fullum virði.**

Tað er hent, at ensk herskip
komu higar og settu hermenn
á land.

Frigggjadagin hin 12. í h.
mánað komu tveir destroyarar
við boðum um, at hitt enska
rfskið vildi taka Føroyar í varð-
veitslu, til kríggjó var at enda.
Leygardagin skuldi størri kryss-
ari koma við umboðsmanni fyri
enska uttanríkisministerið og
hermonnum til Havnar og Skála-
firðar. Hesin umboðsmaður
skuldi greiða nærri frá teim
treytum og teim korum, enska
stjórnin kom at seta.

Leygardagin kom so kryssarin
við soldátunum og tí enska
umboðsmanninum, H. M. Consul
J. C. Mason.

Hann hitti fyrst hin enska
konsulin og samráðstí eina
lætu við hann. Síðani tóku amt-
maðurin og tingformaðurin
móti honum.

Løgtingið hevði viðgjøgt, hvussu
henda móttøka skuldi fara fram
og givið formanninum í hendi
at leggja hetta skjal fram fyri
enska umboðsmannin:

»Føroya Løgting fekk í gjár
boð um, at Ongland ætlar at
seta hermenn á land at verja
landið.

Hetta hendir uttan áheitan
Føroyinga.

Tað er stóða tingsins at
halda Føroyar uttanfyri bær-
dagin og ósemjuna landanna
millum.

Tingið tekur fyrivarni við-
vikjandi sínum rættindum og
mótmæli, at annað, um ein
vinarligt sinnað, ríki setur
hermenn á land her, men
trúðandi umstøður valda, at
einki býti er at gera.

Føroya Løgting, sum gjøgn-
um öldir og undir skiftandi
viðurskiftum hevur umboðað

Føroyar undir heimild teirra
skrivaðu og óskrivaðu lóga,
roknar við og ynskir, at einki
verður broytt Føroyum við-
vikjandi uttan samráðing við
tingið.

Á Føroya Løgtingi,
Tórshavn, 13. apríl 1940.

Kr. Djurhuus.

/ O. F. Joensen.
Poul Petersen.

Mánadagin fekk lögtingið hetta
svar frá H. M. konsuli J. C.
Mason:

BRITISH CONSULATE

Thorshavn, Faroe Islands.

April 14th., 1940

Sir,

I have the honour to acknow-
ledge the receipt of a Note
relative to the landing of a
force of British Marines on the
Faroe Islands, which you
were good enough to hand to
me yesterday on behalf of the
Føroya Løgting.

The statements made by the
Ting have received my care-
ful consideration and are being
made known to His Majesty's
Government. It is anticipated
that the measures taken by
H. M. forces to ensure the
safety and protection of the
Faroe Islands will entail a
minimum of disturbance to
the normal life of the Islands
and no modification of their
internal administration.

Snikkaraverkstaðið í Trongisvági

ger tygum møblar og vindeygu
og annað svikkaraarbeiði.
Bronsumedalja frá handverkara-
skúlanum tryggjar tygum
góðskuna og vakurleikan.

TH. Trongisvági. TH.
Sigmund Strøm. Emil Petersen.

I am to express the hope
that the co-operation and good-
will of the Føroya Løgting
will be forthcoming to assist
the British forces in their task,
and have the honour to
express to you, Sir, my thanks
for the help which you have
afforded and my high esteem
and consideration.

(sign.) J. C. Mason,
H. M. Consul.

THE PRESIDENT
FØROYA LØGTING,
Thorshavn.

Omanfyrstandandi skjal ljóðar
soleiðis á føroyskum máli:

Eg havi tann heiður at vátta
móttøkuna av einum mótmæli,
sum tygum fingi mær ígjár vegna
Føroya Løgtings vegna landsset-
anini í Føroyum av eini deild
av enskum marinesoldátum.

Tingsins mótmæli hevur fingið
mína gjøllu umhugsan og vil
verða gjørt kunnugt fyri ensku
stjórnini. Tað er at vænta, at
tey stíg, sum herdeildirnar taka
til at vissa trygðina og verndina
av Føroyum vilja órógvast minst
møguligt hitt dagliga virki í
landinum, og vil einki umskifti
verða gjørt á hina innlendis
administratiónina.

Eg skal flyta fram ta vón, at
vælvild og samarbeið frá Føroya
Løgtingi vil verða til støðar at
hjálpa ensku herdeildunum í
teirra arbeiði, og eg havi tann
heiður yvirfyri tygum at veita
tøkk fyri tann beina, tygum
hava veitt.

Av svari hins enska umboðs-
mannsins er tað greitt, at hin
enska stjórnin ikki hevur í
kvittanum at broyta nakað í
okkara statsrættsliga viðurskift-
um ella í okkara innlendis stýris-
lagi. Allar lógir og allar skip-
anir eru so státt í fullum gildi.

Hetta er gott. Vit hávirða
ensku stjórnina fyri hennara
liberalismu. Men samstundis
Føroyingar yvirhovur gera hetta,
reisist spurningurin: Er hetta
færligt at ráða okkum innan fyri
galdandi lógir og skipanir eitt
frælsi til at standa hjálparleysir
í øllum teim forum, hvári vit
higartil hava fingið stuðul frá
danska ríkinum, sum nú er
skorið leyst úr tí praktiska sam-
arbeiðinum við okkum?

Hvussu verður við okkara

peningi — virður enska rfskið
hann?

Hvussu kunnu vit halda fram
við okkara sjúkrahús- og lækna-
viðurskiftum, okkara socialu
forsorg, embætisviðurskiftum,
skúlaviðurskiftum, finansiering
av okkara fiskivinnu o. s. fr.
o. s. fr.?

Her kunnu vit við tað sama
siga, at tað er ultiast allan iva,
at Ongland vil góðkenna tann
danska peningin sum gilduga
betaling, og at tað nú at kalla
beinavegin ímillum Ongland og
okkum vil verða fastlögð ein
kurs, sum allir partar kunna
rokna við. Ætlandi verður
kursin sett til 20 kr. fyri pund. Í
handlinum við teir ensku her-
menninar er henda kursin longu
praktiserað.

Sambært amtmannsins úttal-
ilsir kunnu vit viðvikjandi sjúkra-
og øðrum viðurskiftum, sum
staturn hevur rindað til, rokna
við, at amtmaðurin statsins
vegna av teim statsmidlum, sum
leggja uttan fyri ta tyska her-
valdið, vil kunna rinda statsins
part sum higartil.

Fiskivinnan fyri í ár var
longu financierað, áðrenn ólukk-
an rakti Danmark. Statsins
peningur, sum er gingin til hesa
finansiering, statslán og annar
peningur, verður nú ikki aftur-
goldin til Keypmannahavn, men
til amtið, og verður so státt at
virka framvegis innanfyri okkara
samfelagsviðurskifti.

Ongland vil koma at keypa
allar okkara vørur — tað ræður
bert um at fáa produktiónina
uppá hægsta stíg.

Sum stóðan nú tykist at vera,
halda vit, at eingin grund er til
ótta fyri svølti, fíggjarligum og
samfelagsligum kollveltingum.

Løgtingstíðindi.

Mánadagin 15. apríl 1940.

Kr. Djurhuus:

Stórar hendingar eru fram-
farnar í hesum døgum, ið hava
ávirkan á okkara viðurskifti.

Týskararnir hava hersett
Danmark.

Hósdagin frættist, at Ong-
lendingar vildu seta herfólk á
land her fyri at forða fyri, at
Týskarar homu her á land.

Tað var tá yvirdrigið for-
manninum at protesta tingsins

vegna.

Frigggjadagin komu 2 ensk
herskip her inn á Havnina og
2 yvirmenn komu í land við
boðum frá Churchill, at ætlanin
var at seta herfólk á land her.

Leygardagin kom so eitt stórt
krígsskip, eitt transportskip og
nøkur smærri skip. Í land her
eru komnir o. u. = soldátar
og ein oberstur, ið eitur Sandall
og ein konsul, ið eitur Mason.

Eg gav teim skriv tingsins á
føroyskum, donskum og enskum
máli.

Konsulin segði, at hann dagin
eftir vildi geva eitt skrivligt
svar, men annars var tingsins
protest og krav, soleiðis, sum
Onglendingar hovdu hugsað sær
at skipa teirra viðurskifti her á
landi. Teir vildu á ongan hátt
grípa inn í okkara stjórnløgu
støðu.

Th. Petersen:

Okkara flokkur hevur longu
hin 9. í hesum mánað og aftur
10. og so frameftir hildið fram
her á tingi, at tað var neyðugt,
at Føroyingar fingi sær eina
institútion (ministerium?) men
fleirtalið ræður, og vit fingi
ikkj okkara vilja ígjøgnum.

A. Samuelsen:

Var eg representantur fyri
eina stórmakt, kundi eg stillað
meg sum Th. Petersen. Guð
viti, hvussu tað hevði verið
vordíð í dag, ífallt alt varð við-
tikið, sum Th. Petersen og
hansara flokkur hevur sett fram.

P. M. Dam:

Okkara stóða var tikin fyrsta
tíman, vit frættu um ólukkuna,
ið hevði rakt Danmark: at
halda høvðið kalt, men hjartað
heitt í viðgerðini av teim
spurningum, sum komu at bolta
inn yvir okkum teir komandi
dagarnar. Vit vildu ikki ganga
við til adressumanna og fólka-
flokksins stóðu at kuta øll bond
og taka sjálvstýri, tí hetta vildi
»ruinera« Føroyar: Hvar oyra
í bankum, sparikossom — yvir
10 milliónur — vildi harvið við
einum pennastrokki týnaast, og vit
vildu koma at standa sum
kirkjurottan. Einki av teim
midlum, sum amtmaðurin
statsins vegna kann nýta til
Føroyar í hesum døgum, kundi
tá komið okkum til góðar —
tað eru milliónur, her er talan